

בש"פ 9516/16 - מדינת ישראל, בלאל טחאן נגד אוסאמה אבו כאטר, בלאל טחאן, מחמוד טחאן, מחמד נדאל טחאן, מונסטר טחאן

בית המשפט העליון

בש"פ 9516/16
בש"פ 9554/16

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת בבש"פ 9516/16: מדינת ישראל

העורר בבש"פ 9554/16: בלאל טחאן

נ ג ד

המשיבים בבש"פ 9516/16: 1. אוסאמה אבו כאטר
2. בלאל טחאן
3. מחמוד טחאן
4. מחמד נדאל טחאן
5. מונסטר טחאן

המשיבה בבש"פ 9554/16: מדינת ישראל

בקשה חמישית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996; ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן) במ"ת
47711-03 מיום 30.11.2016

תאריך הישיבה: י"ד בכסלו התשע"ז (14.12.2016)

בשם המבקשת בבש"פ 9516/16 עו"ד יורם הירשברג; עו"ד ליאת בכור; עו"ד עדי בובליל-
והמשיבה בבש"פ 9554/16: שוורץ; עו"ד ליאת גולדשטיין-
שוורץ

בשם המשיב 1 בבש"פ 9516/16: עו"ד נסים זידאן

בשם המשיב 2 בבש"פ 9516/16 עו"ד עודד הכהן; עו"ד ווסים נטור; עו"ד זריהן
והעורר בבש"פ 9554/16:

בשם המשיב 3 בבש"פ 9516/16: עו"ד מאהר חנא

בשם המשיב 4 בבש"פ 9516/16: עו"ד ליזה זלטיין; עו"ד מוחמד חלאילה

בשם המשיב 5 בבש"פ 9516/16: עו"ד אלעד פרסקי; עו"ד יהושע שפירא

החלטה

לפני בקשה חמישית במספר להארכת מעצרים של המשיבים בבש"פ 9516/16 (להלן: המשיבים) לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) ב-90 ימים וערר שהגיש המשיב 2 בבש"פ 9516/16 (להלן: בלאל) על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים לדחות את בקשתו לעיון חוזר במעצרו עד תום ההליכים.

הבקשה והערר נשמעו במאוחד בדיון שהתקיים לפניי.

רקע עובדתי

1. הרקע הצריך לעניין פורט בהרחבה בהחלטתו של השופט ס' ג'ובראן מיום 27.12.2015 (בש"פ 8389/15) אבו כאטר נ' מדינת ישראל (27.12.2015)). בתמצית יצוין כי למשיבים מיוחסת מעורבות בתכנית רחבת היקף של הפצת חשבוניות פיקטיביות והלבנת הון בהיקף של מאות מיליוני ש"ח. על פי הנטען בכתב האישום, לאורך כ-4 שנים ביצעו המשיבים שורה של עבירות כלכליות. המשיבים הפיקו חשבוניות מס כוזבות באמצעות חברות קש שהקימו, שאותן מכרו לגורמים שונים בתמורה לתשלום עמלה. במעשים אלה ביצעו המשיבים לכאורה עבירות על חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975; פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] וחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000. עוד הואשמו המשיבים בעבירות קשירות קשר עם אדם לעשות פשע לפי סעיף 499 לחוק העונשין התשל"ז-1997 (להלן: חוק העונשין); קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק זה; ורישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 לחוק זה. בנוסף הואשם המשיב 1 (להלן: אוסאמה) בעבירת זיוף לפי סעיף 418 לחוק העונשין; ואוסאמה ובלאל הואשמו בעבירת מתן שוחד לפי סעיף 291 לחוק העונשין.

עמוד 2

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד המשיבים הגישה המבקשת בקשה למעצרם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. השתלשלות הליך המעצרים וההליך העיקרי בעניינם של המשיבים פורטו בהחלטתו של השופט ד' דנציגר מיום 11.9.2016 בבקשה הרביעית להארכת מעצרם של המשיבים ב-90 ימים לפי סעיף 62 לחוק המעצרים (בש"פ 6703/16 מדינת ישראל נ' אבו כאטר (11.9.2016) (להלן: ההחלטה בבש"פ 6703/16)).
3. בקצירת האומר, ביום 30.11.2015 האריך בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן) את מעצרו של אוסאמה עד לתום ההליכים נגדו - חרף תסקיר בעניינו אשר המליץ על שחרורו לחלופה - נוכח התחום הגלום בעבירות; היקפן ומשכן הרב; עברו הפלילי של אוסאמה; ומשום שנמצא שלא ניתן לתת בו אמון שאכן יעמוד בתנאי החלופה שהוצעה. ערר שהוגש על החלטה זו נדחה (כב' השופט ס' ג'ובראן) ביום 27.12.2015, תוך שנקבע כי אין חלופת מעצר אשר בכוחה לאיין את מסוכנותו (בש"פ 8389/15 אבו כאטר נ' מדינת ישראל (27.12.2015)). לאחרונה הגיש אוסאמה לבית משפט קמא בקשה לעיון חוזר ובה עתר לשחררו לחלופת מעצר. כעולה מהבקשה שלפניי, בשל דחיות שונות בקשתו זו טרם נדונה.
4. גם מעצרם של המשיבים 2-4 - בלא, מחמוד (המשיב 3) ומחמד (המשיב 4) - הוארך עד לתום ההליכים נגדם ביום 14.7.2015. אף שבתסקירי המעצר שהוגשו בעניינם בא שירות המבחן בהמלצה לשחררם לחלופת מעצר, נקבע כי לא ניתן לתת בהם אמון שיעמדו בתנאי השחרור המוצעים ולא ישבשו מהלכי משפט או ישובו לבצע עבירות. ערר שהגיש מחמוד לבית משפט זה נדחה (כב' השופט א' שהם), לאחר שנקבע כי חלופת מעצר לא תסכון בעניינו (בש"פ 5112/15 טחאן נ' מדינת ישראל (3.8.2015)). בדומה נדחו עררים שהגישו בלאל ומחמד נוכח המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהם והחשש משיבוש מהלכי משפט (בש"פ 5761/15 טחאן נ' מדינת ישראל (2.9.2015)). בלאל הגיש לבית משפט קמא בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעצרו עד תום ההליכים, אולם חזר בו מהבקשה לאור שמיעת הערות בית המשפט (כב' השופט מ' בר-עם).
5. באשר למונטסר (המשיב 5) נתקבל תסקיר מאת שירות המבחן שבו לא בא השירות בהמלצה לשחררו לחלופת מעצר נוכח הקושי לאיין את הסיכון הנשקף ממנו. בית המשפט (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן) אימץ המלצה זו והורה ביום 14.7.2015 על מעצרו עד תום ההליכים נגדו. מונטרערר לבית משפט זה נגד ההחלטה למעצרו עד תום ההליכים, ולאחר דיון שהתקיים בבית משפט זה ונוכח הערות בית המשפט (כב' השופט נ' סולברג) חזר בו מן הערר (בש"פ 6688/15 טחאן נ' מדינת ישראל (21.10.2015)). בקשה לעיון חוזר שהגיש מונטרערר לבית משפט קמא (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן) נדחתה, תוך שקבע כי החלופה המוצעת איננה ראויה. ערר שהוגש נדחה אף הוא (בש"פ 2768/16 טחאן נ' מדינת ישראל (12.4.2016)).
6. בחלוף 9 חודשים שבהם שהו המשיבים במעצר ומשלא הגיעו ההליכים בהליך העיקרי אל סיומם, הגישה המבקשת לבית משפט זה בקשה להארכת מעצרם של המשיבים ב-150 ימים. ביום 14.1.2016 התקבלה הבקשה בחלקה ומעצרם של המשיבים הוארך ב-90 ימים (בש"פ 8520/15 מדינת ישראל נ' בשיתי (14.1.2016)). לאחר זאת הוארך המעצר שלוש פעמים נוספות ב-90 ימים כל פעם (בש"פ 2162/16 מדינת ישראל נ' אבו כאטר (21.3.2016); בש"פ 4524/16 מדינת ישראל נ' אבו כאטר (22.6.2016); בש"פ 6703/16 מדינת ישראל נ' אבו כאטר (11.9.2016)).

7. בעת האחרונה הגישו בלאל ומונתסר לבית משפט קמא בקשות לעיון חוזר, אשר נדחו ביום 30.11.2016. בית משפט קמא (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן) קבע כי מרבית טענותיהם של בלאל ומונתסר נטענו כבר בעבר, ולא חל כל שינוי בקביעות אשר למסוכנותם וביחס לחשש שיבצעו עבירות נוספות או ימלטו אם ישוחררו ממעצר. עוד נקבע כי אין גם בחלוף הזמן או בכך שסיומו של ההליך העיקרי איננו נראה באופק הקרוב כדי לשנות, שכן התיק מתנהל בקצב מהיר והתמשכותו נובעת ממורכבותו.

עררו של מונתסר שהופנה להחלטה זו נדון לפניי אף הוא ביום 14.12.2016. בתום הדיון הוריתי על החזרת הדיון לבית המשפט המחוזי בשל כך שהחלטתו חסרה התייחסות לטענת הכרסום בראיות שהועלתה (בש"פ 9531/16 טחאן נ' מדינת ישראל (14.12.2016)). עררו של בלאל נגד החלטה זו מונח לפניי כעת, ואדרש אליו בהמשך.

התקדמות ההליכים בתיק העיקרי

8. כעולה מבקשת המבקשת, שלב ההוכחות התנהל בתחילה באיטיות בין היתר בשל חילופים בייצוג של חלק מהמשיבים וטעמים נוספים שפורטו בהחלטות קודמות. לאחר חילופי מותב, וקביעת מועדי דיון רבים, קצב התקדמות הדיון כעת מניח את הדעת. נכון למועד הגשת הבקשה נערכו בתיק 20 ישיבות הוכחות שבהן נשמעו 22 עדים, וקבועים 25 מועדי דיון בתיק בשלושה וחצי החודשים הקרובים.

טענות הצדדים

בהמשך להליכים המתוארים לעיל, הוגשה הבקשה שלפניי להארכת מעצרם של המשיבים ב-90 ימים נוספים. ביום 11.12.2016 הוריתי, בהסכמת הצדדים, על הארכת מעצרם של המשיבים עד למתן החלטה אחרת.

9. לטענת המבקשת, בקשתה נסמכת על אותן עילות המעצר שעמדו בבסיס מעצרם של המשיבים עד תום ההליכים נגדם - שיבוש מהלכי משפט ומסוכנותם של המשיבים. המבקשת מדגישה כי למשיבים מיוחסות עבירות שבוצעו תוך התארגנות מסודרת ורחבת היקף, המעידה על מסוכנותם הרבה; וכי לחובת המשיבים 1-4 עבר פלילי המעיד גם הוא על מסוכנותם. בצד זאת, במהלך הדיון לפניי - כמו גם בכתב האישום - הבחינה המבקשת בין המשיבים השונים לעניין חומרת המעשים המיוחסים לכל אחד מהם. לדבריה, אוסאמה הוא זה שלו מיוחסים המעשים החמורים ביותר בהתארגנות העבריינית וכאמור בכתב האישום הוא "הרוח החיה של הקבוצה, היה זה שניהל והתווה את פעילות הקבוצה"; לאחריו בלאל, איש כספים ומנהל בכיר בהתארגנות, שפעל עם אחר כאיש כספים של הקבוצה; ולבסוף מחמוד, מחמד ומונתסר, המצויים במדרג חומרה נמוך יותר, ופעלו כראשי צוותים בקבוצה ומוציאים לפועל של הפעילות העבריינית.

10. אשר להתקדמות ההליך העיקרי - נטען כי התנהלות המשיבים היא הגורם המרכזי לעיכוב בהתנהלות המשפט, בשל כך שאלה הגישו בקשות דחיה שונות לאורכו. במצב דברים זה, כך המבקשת, אין בחלוף הזמן כדי להטות את הכף לבחינת שחרור המשיבים לחלופת מעצר. לדברי המבקשת, עד כה העידו 25 עדים במהלך 19 ישיבות הוכחות, וכעת "התיק עלה על פסים מהירים". אם הדיון יוסיף להישמע בקצב הנוכחי תחול התקדמות משמעותית בפרשת התביעה בתקופת ההארכה המבוקשת. לפיכך, כך המבקשת, באיזון שבין מסוכנות המשיבים לבין קצב התקדמות התיק,

המשביע רצון, יש להיעתר לבקשה.

11. המשיבים התנגדו לקבלת הבקשה. טענות חלקם היו דומות במהותן, ולפיכך אדגיש היבטים פרטניים בטיעוניו של כל אחד. בא כוחו של אוסאמה טען כי ההליך לא התקדם התקדמות של ממש, והדבר נובע מאילוץ יומן בית המשפט ומהתנהלות שירות בתי הסוהר. לטענתו, יש מקום לשוב ולבחון את מסוכנותו של אוסאמה בשל חלוף הזמן, לרבות בפיקוח אלקטרוני. בא כוחו של בלאל הדגיש כי אין חשש מהמשך פעילות עבריינית משותפת, בשל כך שחלק מחברי ההתארגנות העבריינית שוהים כעת במאסר. בפרט ביחס לאישום במתן שוחד המיוחס לבלאל נטען כי מקבלי השוחד הנטענים זוכו מהעבירה שיוחסה להם, ובכך יש כדי להשליך על הארכת מעצרו; כי שמיעת הראיות ואמירות העדים השונים מלמדת כי אין חשש לשיבוש; וכמו כן כי פגה המסוכנות. כמו כן, נטען כי מעצרו של בלאל מקשה על ניהולו והתקדמותו של ההליך העיקרי. בעניין עררו של בלאל, נטען כי בית משפט קמא דן בבקשתו במאוחד עם בקשתו של מונטר לעיון חוזר, אך לא היה מקום לעשות כן נוכח השוני המשמעותי בין השניים; וכי בית משפט קמא לא שקל כהלכה את חלוף הזמן ונסמך אך על החלטות קודמות שניתנו בעניינו. ברם, בחלוף הזמן פחתה מסוכנותו, וסיום המשפט בעניינו כלל איננו נראה באופק. בנוסף, טוען בלאל כי חלקו בביצוע העבירות הנטענות קטן בהרבה מנאשמים אחרים בתיק; ותסקיר המעצר שהוגש בעניינו היה חיובי. בא כוחו של מחמוד טען כי תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו לימד על השינוי שחל בו מאז שנישא ועל ההשפעה השלילית שיש למעצר על חייו, נוכח מחלתו של בנו הפעוט. בהקשר זה צוין כי מחמוד ביקש לעבור לבית מעצר בירושלים כדי להקל על הגעתו לדיונים בתיק, אולם בקשתו נדחתה. לטענת באת כוחו של מחמד, חלקו היחסי בתיק מבחינה ביצועית מזערי, ואין לכרוך את עניינו עם מי ש"מדרגו" בקבוצה שפעלה באותה פעילות עבריינית משותפת רם משלו. עוד נטען כי מחמד מצוי בכלא רימונים, והדבר מקשה על ניהול ההליך המשפטי העיקרי בעניינו, הנערך בבית המשפט המחוזי בירושלים. לבסוף נטען כי ייתכן שמחמד ישהה במעצר תקופה העולה על המאסר שעשוי שייגזר עליו. בדומה, בעניינו של מונטר נטען כי לא מיוחס לו כל תפקיד "פיקודי" בפרשה, והוא מצוי במעצר תקופה שייתכן שאיננה רחוקה מהעונש שייגזר עליו.

דיון והכרעה

12. נקודת המוצא להכרעה בבקשה זו היא ההחלטה בבש"פ 6703/16, היא ההחלטה בבקשה האחרונה להארכת מעצרו של המשיבים מיום 11.9.2016. בהחלטה זו נקבע כי באיזון שבין הטעמים להארכת מעצר - החשש שהמשיבים ישבשו הליכים או ימלטו מהדין והמסוכנות העולה מהם, הנלמדת ממעשיהם העברייניים המתוחכמים - לבין חלוף הזמן וקצב התקדמות ההליך העיקרי, הכף נוטה להארכת מעצר. יחד עם זאת, מאז ניתנה החלטה זו חלפו 90 ימים נוספים, ואף שמשפטם של המשיבים התקדם והוא מתנהל כעת בקצב משביע רצון, נראה כי צפויה עוד דרך לא קצרה עד שיגיע לסיומו. לא מצאתי כי בנקודת הזמן הנוכחית חלוף הזמן משנה את נקודת האיזון ביחס לשניים מהמשיבים - אוסאמה ובלאל. אזכיר כי לאוסאמה מיוחסת עמידה בראש ההתארגנות העבריינית, וחלקו הנטען הוא החמור מבין המשיבים. לפי כתב האישום, אוסאמה היה "הרוח החיה של הקבוצה" והוא זה שניהל והתווה את הפעילות העבריינית של הקבוצה. גם לבלאל מיוחסת מעורבות גבוהה בעברות הנטענות. בלאל פעל כאיש כספים של הקבוצה בבנקים שונים ואצל נותני שירותי מטבע איתם עבדה הקבוצה. לשניים אלה מיוחסת גם עבירה חמורה נוספת - מתן שוחד. מבלי לקבוע מסמרות בשאלה אם לזיכויים של "מקבלי השוחד" לכאורה תהא השלכה ראייתית על עניינם, ברי כי אין לכך השלכה על אישומים אחרים המיוחסים להם. כמו כן, לא מצאתי כי התאין החשש מפני שיבוש מהלכי משפט העולה מהמשיבים (ראו למשל עדותו של גולן כהן, שהעיד בהליך העיקרי כי הוא חושש ממתן העדות ו"חושש מהנאשמים" (פרוטוקול הדיון מיום 23.5.2016, עמ' 82)). לכל אלה יש להוסיף כי בתיק העוסק במסכת סבוכה של עבירות שנעשו בידי קבוצה מאורגנת, המונה מספר רב של אישומים ועדים - כבעניינו - אמת המידה לבחינת קצב

עמוד 5

התנהלותו של ההליך העיקרי וחלוף הזמן היא שונה (ראו בש"פ 8806/16 מדינת ישראל נ' אברג'יל, פסקה 36 (28.11.2016); בש"פ 8840/11 מדינת ישראל נ' זגורי, פסקה 8 (13.12.2011)). בנסיבות אלו, אין לדעתי מקום לקבל את עררו של בלאל; ויש להיעתר לבקשת המבקשת להאריך את מעצרם של השניים ב-90 ימים נוספים.

13. דין שונה חל על מחמוד, מחמד ומונתסר. כפי שנלמדגםמטיעוני המבקשת בדיון שהתקיים לפניי, חלקם היחסי של השלושה בעבירות נושא כתב האישום הוא במדרג נמוך מזה של אוסאמה ובלאל. יש ליתן משקל לכך שעם חלוף הזמן, מסוכנותו של מי שנמצא במדרג נמוך יותר בארגון של פעילות עבריינית - כפי שטענה המבקשת ביחס אל שלושה אלה - עשויה להשתנות, נוכח כך שבכירי הארגון עודם מצויים במעצר ובכך קטנה האפשרות כי ישובו לפעילות המסוכנת (ראו בש"פ 1954/11 מדינת ישראל נ' זגורי (23.3.2011); בש"פ 2182/06 מדינת ישראל נ' שורפי, פסקה 5 (21.3.2006)). על רקע זה, ובהינתן חלוף הזמן, סבורני כי אפשר שבשלה השעה לבחון את האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני. מכיוון שתסקירי שירות המבחן בעניינם הוגשו לפני זמן רב - בחודש יוני שנת 2015 - יש צורך בהגשת תסקירים משלימים. שירות המבחן מתבקש אפוא להגיש תוך 20 ימים תסקירים משלימים בעניינם של מחמוד, מחמד ומונתסר שיונחו לפני בית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי יבחן את התסקירים ויחליט בנושא כחוכמתו. יודגש כי אין בהחלטתי זו כדי לקבוע מסמרות בשאלת המעצר בפיקוח האלקטרוני. על בית המשפט המחוזי לבחון אם בדרך זו, בהינתן הזמן שחלף, ניתן לנטרל את המסוכנות הנשקפת ממשיבים אלה, כמו גם את החשש לשיבוש מהלכי משפט ואת החשש מפני הימלטות מהדין. לעת הזו יוארך מעצרם של מחמוד, מחמד ומונתסר ב-60 ימים, או עד להחלטה אחרת של בית המשפט המחוזי לאחר הגשת התסקירים, לפי המוקדם.

אשר לבקשות חלק מהמשיבים לשינוי מקום מעצרם הנוכחי, כך שיהיה קרוב לבית המשפט המחוזי בירושלים - שם מתנהל ההליך העיקרי בתיק - עניינן טעון בירור בהליך נפרד של עתירת אסיר, ומשכך אינני מוצא להידרש אליהן בהליך דנן.

סופו של דבר: הבקשה להארכת מעצרם של אוסאמה ובלאל ב-90 ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 47762-03-15, לפי המוקדם - מתקבלת. הבקשה להארכת מעצרם של מחמוד, מחמד ומונתסר ב-90 ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 47762-03-15, לפי המוקדם, מתקבלת באופן חלקי ומעצרם יוארך ב-60 ימים.

ניתנה היום, י"ט בכסלו התשע"ז (19.12.2016).

ש ו פ ט